

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 din (za ino-
zemstvo: 210 din), za 1/4 leta
90 din, za 1/4 leta 45 din,
mesečno 15 din, Tedenska
izdaja za celo leto 50 din.
Plača in točki se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek
med 10. in 12. uro

Ljubljana, petek 29. aprila 1938

Cena številke dan 1'50

Preostalo vsebino

Seja Centralnega predstavnštva v Ljubljani

Veliko zanimanje za III. vsedržavni trgovski kongres po vsei Jugoslaviji

Za seje Centralnega predstavnštva se je slovensko trgovstvo vedno živo zanimalo, saj je Centralno predstavnštvo na čelu vse borbe jugoslovanskega trgovstva, hkrati pa tudi reprezentanca njegove enotnosti. Za ljubljansko sejo C. P. pa se je slovensko trgovstvo še posebej zanimalo, ker je to bila zadnja seja C. P. pred velikim ljubljanskim kongresom, ki je dobil na tej seji svoj definitivni program. Zato se je udeležilo seje C. P. ljubljansko trgovstvo tudi v lepem številu. Izredna pa je bila udeležba drugih zvez, in to kljub pravoslavnim velikonočnim praznikom, da nista bili zastopani samo dve najbolj oddaljeni zvezi: skopljanska in splitska.

Po predpisih C. P. je sejo otvoril predsednik ljubljanske Zveze Stane Vidmar, ki je pozdravil goste, in to:

predvsem velezaslužnega predsednika C. P. Nedeljka Savića (Živio-klici) ter zastopnika beograjskega saveza Ljubišo Miloše-

vića, urednika »Trgovačkih Novinc« g. Kosića in člana uprave Udrženja trgovaca raznih struk v Beogradu g. Živadinovića,

tajnika zagrebškega saveza gosp. Dragutina Posleka, ki ga še prav posebno pozdravlja (Živio-klici); podpredsednika sarajevske zveze g. Prnjatovića in tajnika doktorja Žildžića;

predsednika novosadskega saveza dr. Stanka Lazića; zastopnika zveze v Osijeku doktorja M. Mikulića in tajnika zveze v Banjaluki gosp. Skarića.

Pozdravlja nadalje predsednika Zbornice Ivana Jelačića, ravnatelja velesejne dr. Dularja, predsednika »Trg. listča« ter vse člane ljubljanskega združenja, zlasti pa predsednika združenja v Slovenskem Gradeu g. Rozmana.

Radi obširnega programa današnje seje prehajam takoj na prvo točko dnevnega reda in prsim gosp. Savića, da poda poročilo C. P.

trošnikov samo umetno napihljeno, kajti bolj ko tujevi bomo mi domači trgovci ščitili naše potrošnike, kajti tujevi so prišleki, ki sploh nimajo interesa za naše ljudi.

Efekt nove uredbe o veleblagovnicah je bil samo ta, da se je brezpravno stanje spremenilo v pravno. Da je »Ta-Ta« brezpravno delovala, smo trdili vedno in to je dokazal sedaj tudi državni svet, ko je razveljavil vse odloke, s katerimi se je dovolilo Ta-Ta poslovanje in razsodil, da »Ta-Ta« ni imela pravice poslovali v naši državi.

Na podlagi razsodbe državnega sveta bi se morali lokalni »Ta-Ta« zapreti, toda med tem je izšla nova uredba, ki »Ta-Ta« dovoljuje poslovanje. Tako smo mi z razsodbo državnega sveta zmagali moralno, »Ta-Ta« pa je z novo uredbo zmagala materialno.

Pričakovali smo, da bodo že z novim finančnim zakonom rešene vsaj naše glavne zahteve ali da bi se iz fin. zakona vsaj videlo, da nam vlada boče iti na roko. Nič tega pa nismo videli. Zato sem vprašal nekega gospoda iz vlade, kaj naj rečem v Ljubljani na seji C. P., kako je z rešitvijo naših 12 točk, ker ljudje vendar zahtevajo in čakajo z nestrpnostjo, da se te točke pozitivno rešijo. Odgovorilo se mi je, da za rešitev teh točk ni treba nobenega posebnega zakona, ker ima predsednik vlade za rešitev teh točk že potrebno pooblaščilo. Vse te naše zahteve so lepo v dossieru in lepega dne bo predsednik vlade zahteval ta dossier in začel z reševanjem teh točk. Ko sem vprašal, kdaj se bo to zgodilo, se mi je reklo, da se bo to zgodilo še pred našim kongresom v Ljubljani. Zato nam ne preostaja nič drugega, kakor da čakamo.

Pač pa se bom po svojem povratku v Beograd prijavil pri predsedniku vlade, da pospeši rešitev in da bi mogel priti na kongres že z uspešnim poročilom. Srečen bom, če bom mogel izjaviti, da so se začele zahteve nacionalnega trgovstva upoštevati, še zlasti pa bom srečen, če bom mogel reči, da se je začel nov kurz v naši gospodarski politiki.

Ta novi kurz je nujno potreben tudi zaradi naše državne obrambe.

Ta vprašanja so tako silno važna, da se morajo rešiti brez odlaganja. Kadar se v vseh državah narodne sile zbirajo, ne smemo mi še nadalje čakati. Kajti tudi na nas bo padla odgovornost, če svojih nalog nismo pravočasno izvršili, ker prav lahko se more zgoditi, da bo sicer že prepozno. Zato tem bolj obžalujem, če vas še ne morem razveseliti z dobrim poročilom.

Ceprap pa nismo dosegli uspehov, ki bi jih morali v interesu vse države doseči, ne smemo v svojem delu popustiti. Vsak naš neuspeh mora nam biti le podnet za še večje delo, za še močnejše združevanje, da damo še večji odpor, dokler ne preprodimo vseh težav in ne premagamo vseh ovir za na-

šo svobodo. Mi moramo doseči, da bo imel naš nacionalni element polno možnost, da se uveljavlja v poslovnom življenju in naš cilj mora biti, da se bo naša trgovinska zastava zopet vila po vseh morjih in da bodo interesi naše trgovine tako spoštovani, kakor se spustujejo v drugih državah. Saj tudi naša trgovina izpoljuje iste funkcije kakor angleška ali druga trgovina.

S to voljo moramo delati tudi za uspeh našega kongresa, ki je eden najbolj učinkovitih instrumentov za sirjenje stanovske zavesti. Zato moramo pripraviti kongres tako, da bo močna manifestacija naše volje in naših zahtev, da bo vsa javnost uvidela, da se morajo naše zahteve respektirati. (Glasno odobravjanje vseh je sledilo govoru predsednika Savića.)

K besedi se je oglašil ravnatelj velesejne.

dr. Dular.

Oblašča se k besedi, ker je še ves pod pritiskom težkih vtisov, ki jih je doživel pred dnevi in Mariboru, ko je v družbi manufakturistov obiskal mariborske tekstilne tovarne z vabilom, da razstavijo na letošnjem ljubljanskem velesejmu in da razkažejo svojo produkcijo Sloveniji, kjer imajo svoj bo-

gati zaslужek. Doživel pa je veliko razočaranje. Od 20 tekstilnih podjetij, kar jih je v Mariboru, so razen 2–3 vsa v rokah tujev, ki delajo vsa s tujim kapitalom in ki se iz nas naravnost norčujejo. V nekih tovarnah sploh niso hoteli sprejeti zastopnikov Zveze, drugod so rekli, da se za ljubljanski velesejem sploh ne zanimajo, zopet drugod do lastnikov nismo mogli priti, ker žive skoraj stalno v tujini. Je tudi v Mariboru tovarna, ki ima sreč za našega delavca in katere lastnik je seveda naš človek. Ker pa je ta tovarnar ustanovil mnogo socialnih naprav za delavce, ga njegovi tovariši sploh ne imenujejo drugače kakor »de rote Fabrikant. Posebno po zadnjih dogodkih se je Maribor zelo spremenil in dogodi se, da celo v trafiki, ki je prodajalna drž. monopolja, vprašajo najprej v nemščini odjemalca, kaj želi. Velika nevarnost je v tem, da je v obmejnem pasu premoč tujega kapitala tako velika in potrebno je, da oblastva na to bolj pazijo. Zlasti pa je treba paziti na to, da ne bo tuj kapital samo grabil pri nas in posiljl tu zasluženi denar v tujino, temveč da bo tudi po svoje prispeval k našemu občnemu gospodarskemu in tudi kulturnemu ter socialnemu napredku. (Odobravjanje.)

Poročilo predsednika Vidmarja

Predsednik Zveze Stane Vidmar je nato najprej omenil, da v obljube dosti ne veruje, temveč samo v to, kar bomo dosegli z lastno močjo. Uspehe pa bomo dosegli z lastno močjo, kadar bomo dobro organizirani, kadar bomo imeli takšne organizacije, da bodo vsi čutili, da nas morajo respektirati. Da pa to dosežemo, nismo dolžni le sebi, temveč tudi državi, ker so vse naše zahteve tudi v dobro države. Posebno priliko za utrditev naše organizacije namudi Ietošnji vsedržavni trgovski kongres v Ljubljani. Zanj moramo zato delati z vso vnemo. In za kongres sе tudi v resnici pripravljaj na dela dobro vodijo.

V smislu sklepov C. P. je preuzeala Zveza trg. združenj v Ljubljani organizacijo kongresa. V ta namen so se ustanovili številni odseki, od katerih sta sedaj posebno važni finančni in stanovanjski odsek.

Finančni odsek je tudi storil vse, da se dobre potrebna sredstva in dosegel je tudi že lepe uspehe. Tako je ljubljanska občina določila v svojem proračunu za naš kongres 50.000 din in je nam polovico tega zneska tudi že izplačala, za kar ji bodi na tem mestu izrečena iskrena zahvala. Tudi g. ban je obljubil, da bo dal svoj prispevek, vendar pa ni imenoval zneska. Upamo pa, da bo ta znesek primeren pomembnosti kongresa. Od drugih strani smo tudi že prejeli obljube, vendar so te zaenkrat samo še obljube.

Iskreno pa se moram tu zahvaliti predsedniku finančnega odseka g. Novaku in g. Fabianiju, ki sta bila te dni v Mariboru ter obiskala mariborske tekstilne tovarnice, da jih pridobita za udeležbo na letosnjem velesejmu ter za naš kongres. Njih intervencija je imela lep uspeh.

Zelo agilno deluje tudi stanovanjski odsek pod vodstvom g. Lukiča. Njegova naloga je izredno težka, kajti spraviti bo moral, če se naše nade uresničijo, pod stroho več tisoč oseb. Da bo mogel stanovanjski odsek premagati vse težave, je potrebno, da mu pomagajo vsi savezi ter da pravočasno javijo število udeležencev kongresa, kajti če se bo zadnji dan neprizakovano prijavilo več tisoč trgovcev, potem jih nikakor ne bo mogoče dobro prenočiti. Zato javite število udeležencev kongresa!

Vso pohvalo zasluži tudi delo potovnega odseka pod vodstvom g. Čebina, ki je izdelal celoten program za vse izlete in ekskurzije. Pripravil je tudi celo brošuro, ki ima 24 strani in v kateri so podrobno navedeni in opisani vse izletni kraji, navedene njih glavne znamenitosti in tudi cena za vsak izlet. Udeležencem kongresa se bo tako nudila prilika, da poleg naravnih krasov Slovenije spoznajo tudi našo industrijo. Pridno deluje tudi propagandni odsek, ki ga vodi g. Florjančič. Z reklamo za kongres je že začel, posebno pa bo razvil svojo delavnost v prihodnjih dneh, da ne bi

s predolgotrajno reklamo ljudi utrudil. Apelirati pa moram na vse bratske saveze, da vplivajo na časopise svojih krajev, da bodo objavljali propagandne notice in članke za naš kongres. Propagandni odsek je dal tudi izdelati dia pozitive za kongres ter bodo ti dia pozitivi v kratkem razposlani vsem savezom, da poskrbe za njih predvajanje v kinematografih. Nadalje je izdelal propagandni odsek posebne reklamne tablice za trgovine in železnice. Propagandni odsek deluje v tesnem stiku z upravo velesejma, ki je tudi svoj

velesejmski plakat opremila z reklamo za naš trgovski kongres.

Prireditveni odsek je izdelal že ves program kongresnih prireditv. Program je pester ter moremo upati, da bo v polni meri zadovoljil vse udeležence kongresa.

Morem izjaviti, da pripravljalna dela za kongres zelo zadovoljivo napredujejo ter smemo zato upati, da bo kongres pomenil za trgovstvo to, kar vse trgovstvo želi. Prosim samo vse zvezce, da nas pri organizaciji kongresa čim bolj podpirajo. (Odobravanje.)

Izjave zastopnikov zvez

V imenu trgovcev Vojvodine pozdravlja zborovalec predsednik osješke zveze g. Stanko Lazić. Naš savez si prizadeva, da bo udeležba iz Vojvodine čim večja. Ker smo videli, da sama pismena propaganda ne zadostuje, smo začeli z ustno propagando od združenja do združenja. Priredili smo v ta namen že celo vrsto sestankov z združenji ter jih bomo priredili še nekaj. Upamo, da bo naša akcija popolnoma uspešna.

Predlaga, da se povabijo na kongres tudi vsi trgovinski odseci zbornic, da tudi oni pošljajo svoje deležate na kongres. Saj delujejo ti odseci v istem smislu ko mi. Tudi C. P. naj povabi zbornice na kongres.

G. Prnjatović iz Sarajeva primaša pozdrave od vseh članov združenj iz Bosne in Hercegovine. Trgovci iz Bosne in Hercegovine žive v zelo težkih razmerah in zato se mnogi tudi pri najboljši volji ne bodo mogli udeležiti kongresa. Poskrbeli pa bomo, da bo udeležba čim večja. Glede kongresa samega in njegove organizacije nima nič priponiti, temveč se samo zahvaljuje tovarišem iz Ljubljane, da so nas sprejeli in pripravili kongres. Posebej pozdravlja predsednika Savića in se mu zahvaljuje za njegov trud, da se že enkrat uresničijo zahteve trgovstva. Prosi ga, da svoje delo nadaljuje in pri tem ga bo podprtalo vse trgovstvo Jugoslavije.

Izjavila, da bo njegova zveza sprejela vsak referat, ki se ji bo določil. Nato je prečital predloge glede uspešnejše propagande za kongres.

V imenu zagrebške zveze govorja tajnik zagrebške zveze g. Dragutin Poslek. Njih glasilo »Trgovski vjesnik« je objavilo že dva propagandna članka za kongres. Za 12. maja pa je sklicana večja konferenca vseh združenj in ta konferenca bo posvečena predvsem propagandi za kongres. Program kongresa, kakor ga je navedel predsednik Vidmar, je tako obsežen, da mora zadovoljiti vsekogar.

Trgovci Jugoslavije so imeli do sedaj dva kongresa, ki kljub svojemu mogočnemu poteku nista našla pri odločajočih pravega odmeva. Gledati moramo, da ljubljanski kongres ne bo le glas vpijočega v puščavi. Verujem, da bo ljubljanski kongres še mogočnejša manifestacija od obeh prejšnjih in da zato ne bo ostal brez vpliva na jugoslovansko javnost, a da bo tudi prebudil trgovstvo. Udeležba na kongresu mora biti čim večja, ker bi sicer mogla dobiti javnost vtič, da se trgovcem ne godi tako slabo, kakor tožijo, če pa se niti ne zanimajo za svoje organizacije in za svoje manifestantne prireditve. Če pa bo videla javnost edinstvenost vsega trgovstva Jugoslavije, če bo potek kongresa mogočen, potem bo javnost posvetila tudi težnjam trgovstva potrebujo pažnjo. Zato bo storil Zagreb vse, kar je le v njegovi moći, da bo udeležba na ljubljanskem kongresu čim večja.

Podpredsednik osješke zveze dr. Mikulić pozdravlja zborovalec v imenu svoje zveze. Centralno predstavnštvo in vse naše zvezne nujno potrebuje podporo vsega

članstva, da javnost vidi, da je v resnici vse trgovstvo složno in enotno za Centralno predstavnštvo in da je to v polni meri legitimirano, da nastopa v imenu vsega trgovstva. Le potem bodo tudi resolucije kongresa v polni meri upoštevane od odločajočih činiteljev.

Statistika pravi, da je bila v letu 1937. naša zunanja trgovina zelo uspešna in da smo izvozili blaga za več ko 4 milijarde dinarjev. Res je, naša zunanja trgovina je bila lani dobra. Dobra pa je bila, ker se podpira, ker se za njo skrbi. Zato pa nazaduje naša notranja trgovina, ker se ta ne podpira, temveč le ovira. Naloga našega kongresa je, da spravi našo notranjo trgovino v smer, ki bo trgovstvu v korist in da se bo tudi notranja trgovina podpirala takoj, kakor je potrebno.

Morem obljubiti, da se bo z območja osješke zveze udeležila kongresa velika skupina trgovcev.

Tajnik zveze v Banjaluki Škaric sporoča, da je sklical baš za danes zveza v Banjaluki širšo konferenco vseh združenj, da se na tej konferenci sklene čim večja propaganda za ljubljanski kongres. Zato se tudi ni mogel udeležiti današnje seje predsednik zveze. Po dosedanjih poročilih se bo udeležilo ljubljanskega kongresa več sto trgovcev z območja banjaluške zvezze; udeležba pa bi bila še večja, če bi se mogla doseči četrtna vožnja. Prosi, da zveza to poskus.

Za pozdrave se je nato zahvalil

Določitev referatov

Predsednik Savić

Cutim dolžnost, da se zahvalim predsedniku Jelačinu za njegove besede. Zunanji dogodki so nas prisili, da odpremo oči. Začel se je izpolnjevati stari program prodiranja na vzhod. Temu prodiranju se moramo zoperstaviti! Cenimo vsako prijateljstvo, pa tudi prijateljstvo Velike Nemčije. Vendar pa moramo vsakomur reči, da je ta država sezidana na gomilah naših najboljših sinov in da ne moremo dopustiti nobene agitacije, ki ne bi spoštovala naše svobode. Naj prihajajo k nam tuji in storili bomo vse, da se bodo pri nas počutili dobro. Toda obnašajo naj se pravilno in morajo ceniti in spoštovati našo gostoljubnost.

Trgovci smo v prvi vrsti poklicani, da živimo narodno zavest svojega naroda. Kakor delajo trgovci Veliike Britanije in Amerike propagando za svoj narod in za svojo državo, tako moramo tudi mi s pomočjo svobodne trgovine delati za našo nacionalno svobodo. Naša skrb mora biti, da bo v naši državi nastal tak položaj, da bodo tuji, ki bodo prišli med nas, imeli spoštovanje do našega naroda! Trgovci bomo zato o tem na svojem kongresu tudi javno spregovorili. (Tako je!)

Naša naloga je sedaj, da pripravimo kongres tako, da bo potekal brez vseh ovir.

V soboto bomo obravnavali poskejih o naših vprašanjih. Poskrbeli ho treba, da se iste stvari ne bodo ponavljale. Zato bi bilo potrebno, da bi zvezce takoj za-

predsednik zbornice Ivan Jelačin. Zbornica je vedno delovala v istem smislu ko zveza. Novo odredbo, da člani uprav združenja ne morejo več biti člani zbornice, smo vzeli z občlanovanjem na znanje, ker smo se bali, da bo zaradi tega trpela harmonija med zvezo in zbornico. Na srečo pa se to ni zgodilo in slabih posledic ni bilo.

V svojem jedru so naše zahteve vedno iste, ker pač morajo biti iste, dokler se te ne izvedejo. Takože skozi vsa leta zahtevamo, da se odpravijo privilegiji konsumnih zadrug. Skozi leta moramo zato ponavljati svoj lament, da trgovina zaradi teh privilegijev propada, da smo res že podobni kverulantom. Toda ni to naša krivida, temveč krivda onih, ki naših zahtev ne uslušijo.

In ne uslušijo se niti takrat, kadar zahtevamo stvari, ki so v največjem državnem interesu. To smo videli tudi sedaj pri »Ta-Tik«, ko bo razsodba državnega sveta z nas le moraličnega pomena. A to ni prav, ker je prodiranje tujega kapitala vedno močnejše. Prav posebno pa se v zadnjem času opaža, da postajajo tuji na naših tleh že prepotentni. Z vso odločnostjo moramo reči tujcem, da jih vedno radi in z vso gostoljubnostjo sprejemamo kot goste, da pa se morajo oni tudi obnašali kot gosti. Z velikim in glasnim odobravanjem so sprejeli vsi zborovalec besede predsednika Jelačina. Videjo se, da je v tem pogledu vse jugoslovansko trgovstvo enotno in da ne tripi nobene prepotence tujev.

Predsednik Vidmar se zahvaljuje vsem govornikom za njih izjanja, posebno pa predsedniku Jelačinu za njegove temperamentne besede. Zadnji čas je, da odločajoči že enkrat odprejo oči in da prično s preudarjenimi ukrepi omenjevati naval tujev. G. ravnatelj dr. Dular je prej omenil zelo žalostne stvari iz Maribora. Ce se drznejo tuji fabrikanti reči, da jih naš kongres ne zanima, potem moramo mi reči, da nas ne zanimajo njih izdelki! (Tako je!)

Predsednik trgovinskega odseka Albin Smrkolj naglaša, da je smer dela zborničnih trgovinskih odsekov popolnoma ista ko dela zvezter se zahvaljuje g. Laziću za njegov predlog. Ta predlog je bil nato tudi soglasno sprejet.

htevalo od združenj, da jim sporoče, o čem bi hoteli govoriti njih zastopniki in da vsaka zveza nato sestavi referat. Devet zvez je in zato naj bo devet referatov. Po teh referatih pa naj bo v soboto debata.

Najvažnejši dan kongresa pa je nedelja, ko bo naša manifestacija pred javnostjo in ko bomo poročali javnosti o vseh svojih zahtevah in težavah. Pri tej priliki pa moramo dati tudi svojim prijateljem možnost, da razlože svoje misli. Le tako se bo dosegel vtič, ki bo ostal vsem v nepozabnem spominu. Gledati moramo tudi na to, da naša velika manifestacija ne bo dolgočasna in zato moramo svoje želje in zahteve povedati na kratko, pa odločeno. Vsak naš kongres mora dati boljše rezultate in zato predlagam, da zvez je naprej pripravijo vse svoje referate. Poleg vseh starih vprašanj, ki jih moramo rešiti, pa so tudi nova vprašanja, ki jim moramo posvetiti svojo pozornost. Moramo dosegiti uresničenje socialnega zavrnjanja trgovcev. To vprašanje pa moramo zvezati z ustvaritvijo kre ditnega sistema za trgovce. Glavna naša skrb pa mora biti, da do kažemo, da znamo ustvarjati, kakor hitro se nam nudi možnost dela.

In ko se vrnemo domov, naj de laje vse zvezze in vsa združenja, da ne bo manjkal referat zitne ene zvezze in da bo zastopano na kongresu vsako združenje in v čim večjem številu. In naj nam privedejo čim večje število gostov, da

slišijo našo besedo na kongresu, da vidijo produkcijo Slovenije in da spoznajo, kaj se more ustvariti iz dežele, če se dela tako marljivo in s tako voljo, kakor delajo Slovenci. (Odobravanje.)

Novosadski delegat Lazić: Se v glavnem strinjam z vsemi predlogi predsednika Savića, vendar pa misli, da bi bilo dobro, če bi se pustilo, da imajo na glavnem

zborovanju tudi vsi predsedniki zvez svoje referate. Potrebno pa je tudi misli na to, da se ustreže vsem delegatom, ki bi hoteli govoriti. Ne nasprotuje, da bi referat ljubljanske zveze obsegal izvleček iz vseh referatov drugih zvez, vendar bi se moralo v tem primeru izrecno pripomniti, katera zveza je predlagala te predlage.

O programu kongresa

je nato navel predsednik Vidmar naslednje podrobnosti. V soboto bo otvoritev kongresa, zasedanje odsekov in plenarno zborovanje. Že v Banjaluki smo razpravljali o tem, da hočejo imeti ljudje priliko, da govore o svojih težavah. Zato je tudi predvideno, da bo mogel na sobotnem plenarnem zborovanju govoriti vsak, vendar pa v omejenem obsegu. Da se bodo mogli vsi delegati razvrstiti, moramo tudi zahtevati, da se vsak najprej javi, o čem hoče govoriti. Po referatih zvez naj bi se potem tudi ustanovili odseki. Prosi vse deležate, da se udeležte debate o tem predmetu, da se temeljito dogovorimo.

Tudi dr. Mikulić smatra za dobro, da bi delegati že naprej javili, o čem hoče govoriti.

Zagrebški delegat Poslek poroča, kaj je ukrenil zagrebški savez.

Vsem svojim združenjem je poslal okrožnico, da napravijo kratek referat. Zagrebški savez je te referate večinoma že prejel in sedaj bo iz njih napravil izvlečke in o teh naj se poroča na kongresu. Smatra za potrebno, da bi na glavni skupščini vsak savez imel po en referat, toda vsak o drugem predmetu. S tem ti referati ne bili predlogi.

O tem se je nato razvnila daljša debata, v katero so posegli še gg. Škrbec, predsednik Savić, Roman Golob, urednik Kosić, Prnjatović Savić, ki je dejal:

Dobro bi bilo, da še danes razdelimo vse referate. Gre v resnici za različne zahteve. Takože se zahvaljuje Vojvodini rečno pristanišče in silose, Osijek vodne prekope, Bosna ima zopet druge potrebe itd.

Vsaka zvez je nato na kratko podudarila po eno takšno vprašanje in to bi zadostovalo. Naša splošna vprašanja pa naj bi obdelala ljubljanska zveza v svojem referatu, ki hi trajal največ tri četrt ure.

Posvetovanje je bilo nato prekinjeno. Med obedom je prišlo med delegati do popolnega sporazuma in zato je mogel predsednik Vidmar popoldne takoj pri nadaljevanju zasedanja navesti podrobni program kongresa, ki je naslednji:

V petek zvečer prihod gostov, sprejem, pozdravi in večerja.

V soboto ob 8. otvoritev kongresa, ki ga otvoriti predsednik domače zvezze, nato pa predsedujejo kongresu menjajo se vsi predsedniki savezov. Na tem referatu se prečitajo referati zvez ter se izvoli odbor za resolucije. Po končani debati se te tudi prečitajo.

Procedura na kongresu je zamišljena takole: Ko se prečita vsak referat, se morajo vsi govorniki javiti, nato se določi, koliko časa sme govoriti vsak govornik. Ko je govoril zadnji prijavljeni govornik, je debata zaključena. Pri vsakem vprašanju se postopa na tak način.

Drugi dan v nedeljo je svečano zborovanje, ki se začne ob 9. Zborovanje otvoriti predsednik C. P. Nedeljko Savić, ki predлага, da se predsedništvo zborna konstituira na ta način: Predsednik zborna je predsednik domače zvezze (torej ljubljanske), podpredsedniki pa so vsi prisotni predsedniki savezov, tajniki pa vsi tajniki. Izvolita se tudi dva overovatelja zapisnika. Sledi dnevni red:

1. pozdrav na kralja, zastopnike oblasti in organizacij,
2. pozdravni govor gestov,
3. uvodni govor predsednika zborna,
4. referat C. P.,

barva, plesna in temeljna snaga oblike, klekuje itd. Skrbni in svetlostna orsao, evrat slike in mančete. Pore, suši, monga in lika domače porile

Že v 24 urah

itd. Skrbni in svetlostna orsao, evrat slike in mančete. Pore, suši, monga in lika domače porile

tovarna JOS. REICH

Pojanski nasip 4-6. Šolnburgova ul. 8

Telefon B. 22-73.

Seja Zveze trgovskih zdrženj

Popolna enotnost slovenskega trgovstva

Ni bila še zlepa predsedstvena seja trgovskih zdrženj tako dobro obiskana ko seja v torek dopoldne. Nobenega dvoma ni, da je bil ta dobrski obisk znak izrednega zanimanja slovenskega trgovstva za bližnji ljubljanski kongres, ki je bil tudi glavna točka dnevnega reda seje. Še posebej pa je bila torkova seja Zveze pomembna, ker so se je udeležili tudi zastopniki zdrženj v Celju in Litiji, da so zopet vsa zdrženja organizirana v Zvezi in da je ta v resnicni zastopnica vsega trgovstva Slovenije. Na seji so bili delegati skoraj vseh zdrženj, zdrženje v Dol. Lendavi se ni moglo udeležiti seje zaradi obolenosti svojega predsednika, delegati zdrženj v Krškem in Laškem pa so bili zadržani.

A ne samo udeležba na seji je bila odlična, tudi ves potek zborovanja je dokazal zrelost in visino, na katero moremo biti ponosni. Seja je morala rešiti tudi neko zelo delikatno vprašanje, ki bi moglo povzročiti težke spore, če ne bi bila enotnost med trgovci tako popolna in njih stavovska zavest tako vzorna. Zato so bile tudi premagane vse težave in seja se je zaključila v najlepši enodružnosti in v popolni harmoniji. Da se je to zlasti še pokazalo pri obravnavanju pripravljalnega dela za kongres, se razume samo po sebi.

Sejo je otvoril predsednik Stane Vidmar, ki je pozdravil vse zborovalce, zlasti pa zastopnika zdrženj iz Celja g. Misleja in Jagodice ter predsednika zdrženja v Litiji g. Müllerja.

Nato je podal svoje predsedstveno poročilo, ki je zgovorno pričelo o velikem delu, ki ga je opravila Zveza po zadnji seji. Tako je Zveza intervenirala v celi vrsti zadev. Med drugim je uspešno intervenirala na banski upravi zaradi kazni trgovcev v Ormožu, nadalje zaradi spora med mariborskimi mestnimi in okoliškimi zdrženjem glede nedeljskega počitka, zaradi pomanjkanja pomožnega osebja pri pošti in železnici, zaradi nedostatkov pri dobavljanju tujih listov, zaradi šušmarstva v lesni trgovini, zaradi krošnjarstva z manufakturnim blagom, ter je zaradi te zadeve poslala poseben dopis tudi poveljstvu orodniškega polka. Zveza je nadalje izdelala posebno spomenico zaradi prodaje zdravilnih zelišč v malih trgovinah, poslala zdrženjem več okrožnic ter poleg tega z vso intenzivnostjo pripravljala kongres.

Udeležila se je nadalje ankete v Sarajevu zaradi delovnega časa v trg. in drugih obratih, po svojih zastopnikih se je udeležila tudi večine obč. zborov zdrženj.

Posebno mnogo dela pa zahtevajo priprave za kongres. Ustanoviti se je moral posebna **kongresna pisarna**. Zaradi kongresa je bila včeraj v Ljubljani tudi seja Centralnega predstavnštva, ter je podal predsednik Vidmar tudi o tej seji krajše poročilo.

Nato je prešel na dnevni red.

Prvo točko je stavljal na dnevni red, ker so to tri zdrženja izrečeno zahtevala. Tajnik dr. Goršnik je nato precítal obširen referat, nakar se je razvila mesta ostra debata, v katero so posigli zlasti gg. Košir, Jelačin, Smrkolj, Mislej, Jagodic, Skrbec, Stergar, Golob, Šenk, Rozman, Cvenkelj ter ponovno predsednik Vidmar.

Na koncu se je debata zaključila ter soglasno sprejel sklep, ki je dokazoval popolno enotnost trgovstva.

Zdrženje v Litiji želi, da se ustanovi pri Zvezi samostojenjetja?

Odsek trgovcev-detajlistov. Ker je to kompetenten le občni zbor Zveze, se bo predlog obravnaval na občnem zboru. Prav tako tudi zahteva celjskega zdrženja, da povrne Zveza delegatom potne stroške za udeležbo pri predsedstvenih sejah. Delegat Košir je izrazil pri tem upanje, da bo celjsko zdrženje, kot eno najbogatejših zdrženj, ki ima 800 tisoč din čistega premoženja, pač pokazalo vso pripravljenost, da se vprašanje ugodno reši.

Soglasno se je nadalje sklenilo, da bo letosna letna skupščina

Zveze due 9. in 10. julija v Ljubljani.

Soglasno je bil tudi sprejet predlog mariborskega zdrženja glede **preureditve prodaje soli**. (O tem predlogu bomo poročali prihodnjic.) Na predlog predsednika novomeškega zdrženja Turka se posluje ta predlog tudi Centralnemu predstavnštvu v Beogradu. Ker so bile s tem vse točke dnevnega reda razen točke o kongresu rešene, je predsednik Stane Vidmar sejo prekinil, da je pri teh intervencijah pomagal tudi posl. dr. Koce.

pomagali z večjim zneskom, ker je vprasala pri ljubljanski podružnici, kakšen znesek naj nakaže. Treba bo še intervencij. — Šel sem v razna druga ministrstva in banke (v PAB, Hipotekarno) in k Poštni hranilnici, toda tam ni pričakovati kakšnih podpor, ker ni budžetske možnosti. Pač pa pričakujemo večjo podporo od predsednika vlade, ki kot zunanj minister polaga veliko važnost na obisk Bolgarov. Osebno sem govoril tudi z g. predsednikom skupščine, Cirićem. Na vprašanje nekaterih delegatov je izjavil, da mu je pri teh intervencijah pomagal tudi posl. dr. Koce.

Predsednik Vidmar: Poudarjam, da je tov. Florjančič storil več, kot je bila njegova dolžnost in ga samo prosim, da s svojo znano vztajnostjo nadaljuje započete akcije.

Za stanovanjski odsek
je poročal g. Lukšić.

Stanovanjsko vprašanje je zelo važno, če pomislimo, da se bo udeležilo kongresa 4 do 5000 ljudi. Ljubljana sama pa premore kmaj 800 sob. Zato je bilo potrebno napraviti podrobni načrt, kako priti do sob. Razdelili smo stanodsek na 5 pododsekov po ljubljanskih okrajih. Ti bodo skrbeli za podrobno akvizicijo stanovanj v trgovinah: Koncem tedna izide stanovanjski plakat z ameriško reklamno glavo: 3000 sob potrebuje stanovanjski odsek za kongres dne. S tem bomo opozorili vse stranke, ki prihajajo k trgovcem, na to prieditev. Plakati bodo razdeljeni koncem tedna med ljubljanske trgovce. Akcija bo trajala od 1. maja do začetka junija. Prijave se bodo zbirale tedensko v Trg. domu. Sortirane bodo po ulicah. Med tem časom upamo, da dobimo tudi obvezne prijave udeležencev kongresa. Rok za prijavnice za stanovanja smo morali skrčiti, ker se sicer ne bi mogli ozirati na prijavnice, ki bi prihajale zadnje dni. (Do 15. maja.)

Kakor boste iz poročil videli, so priprave zvezane s precešnjimi stroški, vendar so naši tovariši, finančni odbor in tov. Florjančič, ki je na svojo roko podvzel marsikatero akcijo, vso stvar spravili tako daleč, da je upati, da pojde finansiranje kongresa brez žrtev.

Na pomoč s strani CP ni računati, ker je CP brez sredstev in

samo tako navezani samo na lastne sile, in na to, kar bomo dobili od oblastev in korporacij.

Dobili smo že polovico zneska 50.000 din, ki ga je stavila ljubljanska mestna občina v proračun zaradi tujsko-prometne važnosti kongresa. Tudi g. ban je obljubil, da bo podprt naš kongres, samo tedaj še ni mogel povestiti višine zneska, prihodnjih dnevih pojedemo zopet urgirat. Najbrže ne bo hotela banovina zaostanati za MOL. So pa še druga zagotovila. Tov. Florjančič bo lahko poročal o njegovih započetih akcijah. Da vas ne bom dalje zadrževal, bi prosil predsednika finančnega odbora, da poda svoje poročilo.

Glede organizacije kongresa ste na prejšnjih sejah pooblastili predsedstvo, oz. eksekutivo in odseke, da vodi vse priprave za kongres. Dovolili ste tudi, da se za ta dela načne rezervni fond

Predsednik Vidmar:
Zahvaljujem se za poročilo, ki zveni enostavno, toda delo odseka je tem napornejše. Od tega dela zavisi uspeh vsega kongresa, kajti če bodo ljudje dobro preskrbljeni, bodo odnesli lep vtis. V tov. Lukšiču smo dobili izredno agilnega in sposobnega predsednika odseka, tako da smo lahko brez skrbi, zlasti še, ker sodeluje tudi mag. ravnatelj Šebenik, priznani strokovnjak v tem. — Skušajte podpirati ta odsek s tem, da bodo prijavnice pravočasno poslane, da bodo naši ljudje že naprej preskrbljeni.

Tiskovine se tiskajo v cirilici, hravskem in slovenskem jeziku, da ne bo zamere. Prilagale se bodo našim gospodarstvom, da jih bodo ona še nadalje razposlati svojim odjemalcem.

G. Berjak (Kranj):

Plakati naj se razpošljajo tudi na zdrženja, ki naj jih razdele med svoje firme, da se bodo vedeli ravnati zaradi udeležbe in tujcev, da bodo vsi popolnoma poučeni, da se res napravi velika reklama. Veseli me, kar je izsel g. predsednik.

Predsednik Vidmar:

Vsem zdrženjem smo hvaležni za vsak nasvet in predlog, ki ga stavijo in vas prav lepo prosim, da me v tem podpirate, ker je vsak nasvet dragocen. Na včerajšnji seji se je pokazalo, da je stvar velika, zato pa tudi naša občinka od nas. Izgleda, da je voljna

Za potovalni odsek

je poročal njegov predsednik Dominik Čebin:

Na prvem sestanku se je ugotovila potreba, da se gostom nudi prilika, da si ogledajo našo lepo ožito domovino, da ob tej priliki navežejo tudi osebne koristne stike s tovarnami. Zato bomo izlete povezali s poučnimi ekskurzijami.

K sodelovanju je povabljen Zveza za tujski promet in direkcija drž. železnic v Ljubljani, ki sta se obe našemu vabilu z veseljem odzvali. — Naše dosedanje delo je obsegalo sestavo teh ekskurzij in izletov. Predvidenih je 22 izletov, in sicer 15 ekskurzij in 7 izletov. Omeniti morem, da so nam še tovarne zelo na roko. Gledati je bilo treba, da se poskrbi tudi za prijetno stran izletov.

Vse to je treba popularizirati. Stopili smo v stik s propagandnim odsekom, da s propagando v dnevnih časopisih seznanimo javnost o naših izletih. — Založili bomo primerne prospakte na 24 straneh, ter jih izdali v 3000 izvodih v slovenščini, 3000 v hrvaščini in 4000 v cirilici, da bo vsaka pokrajina dobila prospekt v svojem jeziku. V svrhu založbe nam je Zveza dala kredit 10.000 din. Z razpoliljavijo pričemo začetkom maja.

Naše delo se začne šele po prihanjanju prijav. Pri tej priliki prosim, da z živo agitacijo podprete naše delo za ekskurzije in izlete, zlasti, da bodo udeleženci poslali svoje prijave do 28. maja. Zlasti moramo prisiti zdrženja, na katerih teritoriju se bodo vršili izleti, da bodo v onih dneh prevzela vlogo vodnikov.

Prosim udeležbe na teh izletih v obilnem številu, ker zavisi od tega finančni uspeh.

Vidmar:

Delo tega odseka zahteva ogromne temeljito in srečni smo, da smo dobili v tov. Čebinu tako agilnega delavca.

G. Mislej: ima pomislike, da je 3000 izvodov tiskovin premalo.

Cebin: glede tega smo dolgo debatirali, izkazalo se je, da je ta oblika najprimernejša. — Cene so določene minimalne, od 80— do 150—.

Za prireditveni odbor

je poročal namesto odsotnega predsednika Kreka g. Roman Golob.

S sodelovanjem ljubljanskih kulturnih organizacij, zlasti Narodnega gledališča, Glasbene Matice, Hubadove pevske župe in Ljubljanske filharmonije ter ljubljanske mestne občine je bil sestavljen obširen program prireditve za vse tri kongresne dne. Program je tako bogat, da bo zadovoljil vsekogar. Tako bodo v vseh kongresnih dnevnih promenadni koncerti, gledališke dramske in operne predstave (tudi na prostem) ter številni drugi koncerti in prireditve. (Ves program bomo objavili v eni prihodnjih številk.)

Za propagandni odsek

je poročal g. Florjančič. Odsek je že začel s propagando, prav tako je začel z delom njegov pododsek: časnikarski odsek.

Propagandni odsek je izdelal diapositive za kinematografe, v kratkem izda reklamne tablice za lokale in železnico, posebno intenzivno pa se bo poslužil časopisne propagande.

Prehranjevalni odsek

vodi predsednik sekcije špeceristov g. Verbič. Odsek je že stopil v stik z zdrženjem gostilničarjev ter je tudi že v zvezi z njim fiksiral cene. Poskrbel je tudi za kontrolo, da bodo vsi gostje dobro postreženi ter preprečeno vsako odiranje.

Kot poslednji stopi v akcijo sprejemni odsek, za katerega je poročal g. Roman Golob. Za sodelovanje so se že ponudili trgovski akademiki, povab-

Ijen pa bo k sodelovanju tudi pomičniški zbor.

Nato je predsednik Vidmar podal še podroben program kongresa, kakor je bil sklenjen na seji Centralnega predstavnštva.

S tem je bila razprava o kongresu zaključena.

Pri slučajnostih

je predlagal g. Jagodic, da Zveza intervenira zaradi nove prakse pri zarubiti mezd rudarjev.

Predsednik kranjskega združenja Berjak prosi Zvezo, da posreduje pri finančni direkciji, da se morajo davčni uradniki, ki vpisujejo v davčne knjižice, podpisati. To je potrebno, ker se sedaj vpišujejo dostikrat vplačila napačno.

G. Florjančič:

Za časa kongresa bomo izdali dve številki »Trgovskega lista«. Prosim, da ga podprete z oglasi. Obenem prosim, da poravnate načrino za list.

Zaključek seje

Predsednik Vidmar:

Zaključujem današnjo sejo. Prosim vas, da z ozirom na dopoldansko debato ne odnesete s seboj slabega vtisa. Včasih se temu ni mogoče izogniti. V bodoče glejmo, da izločimo vsak poizkus nesloge v naših vrstah.

Mislim, da bo letošnji kongres lahko postavil mejnik tudi v zgodovini naše Zveze s tem, da se bomo enkrat za vselej odločili, da ne dopustimo nikdar več, da bi se naše vrste cepile zaradi zun. vplivov in da bomo vsakogar takoj izločili in odstranili, ki bi to poskušal. Mi moramo biti enotni, složni, odkriti do skrajnosti, pošteni in stvarni, pa pojde vsa stvar lepo dalje. Nobenih sumnjenj, podtikanj ne sme biti, vsak naj pove odkrito, možato, iskreno in samo to, kar se tiče nas vseh, drugih stvari pa nobenih. Tako bomo napredovali.

Prosim, da me v tem delu podpirate. Jaz pa vam s svoje strani obljudim, da bom storil vse, kar je v moji moći, za našo stvar.

S tem zaključujem današnjo sejo.

Avtocesta Ljubljana-Sušak

Po poročilih iz Beograda se kmalu pričnejo dela za železniško zvezo in za avtocesto med Ljubljano in Sušakom. Obe deli se izvedeta iz velikega 4-miliardnega posojila. Nadrobni načrti so bili lanskoto letu popolnoma dokončani tudi na terenu. Prvotni načrt se spremeni le za nekatere oddelke proge, kjer so se ugotovile večje ovire.

Dravska banovina bo prispevala 10 milijonov dinarjev za začetna dela na svojem ozemlju, medtem ko finančna udeležba savske banovine še ni zagotovljena, ker se banska uprava savske banovine brani, da bi kaj prispevala, ker da je dolžna zgraditi avtocesto država, ki ima v ta namen že fond za javna dela. To je tudi popolnoma točno. Gospodarski svet savske banovine je v stalnem stiku z ljubljanskim odborom in skupni nastop v Beogradu je popolnoma uspel. Podobno je tudi vprašanje železnice v končni fazi, niso pa še odobreni vsi detajlni načrti.

Skupni prodajni urad podonavskih držav na Reki

Na Reki se ustanovi glavni izvozni trg za našo živilo, ki se izvozi v Italijo. Na reški trg bodo izvažali našo živilo samo naši izvozniki, ki bodo imeli izvozna dovoljenja naše vlade. Živila se bo na Reki prodala samo onim italijanskim uvoznikom, ki imajo italijanska uvozna dovoljenja. Italijanski uvozni naših trgov ne bodo smeli kupovati živila.

Da bi bila organizacija izvoza tem popolnejša, je bil sklenjen sporazum med Jugoslavijo, Mađarsko in Romunijo, da ustanove te države na Reki obmejno prodaj-

no in kontrolno pisarno za izvoz nihove živine v Italijo. Sporazum je bil sklenjen z vednostjo Italije.

Nauki avstrijskega lesnega izvoza

Ob združitvi Avstrije z Nemčijo se obeta matični deželi lep lesni zaklad, ki ga je morala doslej drago plačevati. Vendar pa v Nemčiji

cene lesa niso bile visoke, kar se opaža sploh v vseh uvoznih deželah, in sicer pred vsem zaradi ne-spametnega poplavljanja lesnih trgov z blagom iz gozdnatih dežel. Nizke cene pa bo zelo občutila priključena Vzhodna marka, tembolj ker je bilo njeno lesno gospodarstvo že doslej zavoženo.

Dunajska poročila poudarjajo, da je zaradi norega izropavanja v

zadnjih letih odvisnosti od inozemstva vsa avstrijska gozdnina posest, razen treh veleposestev, skrajno prezadolžena. Povprečno znaša zadolžitev avstrijskega gozda 160 šilingov na 1 ha, skupno nad 400 milijonov šilingov. Avstrija je forisala izvoz lesa za obrestovanje velikih zunanjih posojil. Prav nič pa ni skrbela za modernizacijo gozdne gospodarstva.

zahteve vsi zainteresirani činitelji na Dolenjskem ne smejo pustiti iz vida in jo morajo na merodajnih mestih neprestano ponavljati, da bi se ti vlaki čimpreje dosegli.

Dolenjske proge imajo pa po večini zelo neugodne medsebojne zveze. Odhodi in prihodi vlakov niso urejeni tako, da bi zadovoljili potrebe ljudstva in posebej še gospodarskih krogov.

Ta nedostatek je do neke mere opravičljiv iz razloga, da se mora železniška uprava nujno ozirati radi priključkov na vozne rede glavnih prog. Mogel pa bi se odpraviti z uvedbo novih vlakov, katerih odhodi ne bi bili vezani na prihode vlakov glavnih prog.

O taki rešitvi se je razpravljalo v zadnjem desetletju že na nešteh anketah gospodarskih ustanov, strokovnih korporacij in tujskoprometnih društev. Vloženih je bilo že mnogo predlogov in resolucij na odločilna mesta. Vsak uspeh pa je največkrat izostal.

Najdaljša in glavna dolenjska proga Ljubljana-Karlovac, ki veže ostale dolenjske kraje z gospodarskim in kulturnim središčem Dolenjske Novim mestom, posebno težko občuti neugodne vlakovne zveze na tej progi.

Odločena zahteva vseh prizadetih je, da se temu nedostatku čim prej odpomore. Tej zahtevi so se pridružile občine, na čelu z občino Novomeško, katere občinski odbor je na nujen predlog na svoji seji dne 31. marca 1938 sklenil podvzetij vse, da se dosežejo boljše vlakovne zveze. Tudi vse ostale gospodarske ustanove in združenja so se zahtevi občin priključile. Nemudoma pa se morajo že upoštevati naslednje zahteve:

1. Osebni vlak št. 9216 najima odhod iz Ljubljane ob 13. uri popoldne.
2. Osebni vlak št. 9217 pa najodaža iz Ljubljane okoli 17. ure popoldne.

Vlek št. 9216 je predviden v poletnem voznem redu z odhodom iz Ljubljane ob 12.03 uri. Dolenjci, ki imajo razne opravke pri oblasteh itd. morajo prezgodaj na kolodvor in izgube radi tega po nepotrebnem na času ali pa svojih poslov ne dospo opravili in morajo odhod iz Ljubljane preložiti na naslednji vlak. Če bi bil odhod ob 13. uri, bi mogli ostati po svojih opravkih v Ljubljani vse do 12. ure in popolnoma izkoristiti čas bivanja.

Radi nepriravnega odhodnega časa omenjenega vlaka pa jimi je to nemogoče. Če zamude ali ne dospo na vlak z odhodom ob 12.03 uri, morajo čakati na prihodnji vlak, ki ima predviden odhod ob 14.07 uri, torej v času, ko so vse obrati in uradi radi opoldanskega odmora zaprti.

Vlek št. 9217 s predvidenim odhodom iz Ljubljane ob 14.07 uri pa je radi ravnokar omenjenih dejstev povsem neprikladen. Ob 14. ali 15. uri se odpirajo trgovine in obrati ter začne uradovati po pisarnah. Oni, ki so morali ostati v Ljubljani po popoldnu radi nadaljnjih opravkov, s tem vlakom ne morejo odpotovati, ker odhaja ob času, ko še traja opoldanski odmor. Če pa bi bil odhod tega vlaka šele ob 17. uri popoldne, bi mogli dokončati opravke, pridobiti na času in se izogniti kasnemu odhodu, kateri je po sedanjem voznem redu mogoč iz Ljubljane šele ob 19.10 uri,

do katerega časa bi že mogli biti zopet doma in ne izgubljati s potovanjem v Ljubljano cel. dan.

Upamo, da bo železniška uprava toliko uvidevna in upoštevala želje prebivalstva in mu vsaj v navedenih dveh glavnih zahtevah ugodila že z novim poletnim voznim redom in pa da bo čim prej uvelia brze motorne vlake s pogostejšimi zvezami, ker sedanje so nezadostne. Prebivalstvo Dolenjske bo železniški upravi za zboljšanje prav hvaležno.

Karel Mohorič.

Glas podeželskega trgovca Krošnjarstvo — šušmarstvo — nelojalna konkurenca

To so ona tri velika zla, ki se kakor kužna bolezen širijo po naši deželi in ki kakor razkrajajoča rakrana zeva na našem narodnem telesu ter v zasmeh pravici, redu ter v škodo najbolj gotovemu davkopalčevalcu — legalnemu trgovcu.

Čas bi bil, da bi se začeli tega zavedati tudi oblast in njeni organi ter ne pustili, da se to zlo razvija kar naprej ter še nadalje uničuje legalno trgovino, ki je bila vedno najzanesljivejši vir davčnih dohodkov.

Toda tudi trgovci sami bi morali zaradi te trojne nadlage biti bolj strinjeni ter si medsebojno pomagati ne samo z besedami, temveč tudi z dejanji, da bi se to trojno zlo že enkrat zatrlo. V slogu je moč in v slogi združeni trgovci ter obrtniki bodo tudi dosegli od države, da nas bo začela ščititi, da bo vsej nelegalni trgovini napravila konec ter dosegla, da bo veljal zakon tudi za krošnjarje, šušmarje in vse, ki se poslužujejo nelojalne konkurence.

Posebno okuženi od te trojne nadlage pa so industrijski kraji. Tu se krošnjarstvo in šušmarstvo sira kar iz dneva v dan. V ta nečeden posel pa se dosledno in v vedno večji meri vpeljava tudi mladina. Ne zadovoljujejo pa se krošnjarji samo s krošnjarjenjem manufakture, temveč danes krošnjarijo sploh z vsem blagom. Sveda pa so se tudi modernizirali in prevažajo svoje blago kar na avtomobilih. Poseljavajo pa so ob nedeljah in praznikih ter v urah, ko morajo pod kaznijo biti vsi drugi lokali zaprti. Gorje trgovci, ki bi imel ob tem času odprt trgovino, krošnjarji pa morejo ne-kaznovano obratovati vse dni in vsako uro. Ali res ni več nobene pravice? Ali so kazni samo za legalne trgovce? Ali je res namen nekaterih uradnih organov, da se zlasti mali podeželski trgovci popolnoma uničijo, ker se trpi proti njim tudi najbolj umazana in najbolj nepostavna konkurenca?

V zadnjem času pa se je tudi že pripetilo, zlasti v lesni stroki, da so padli celo nekateri trgovci tako daleč, da podpirajo šušmarje in jih krijejo s svojim imenom! Z vsemi takšnimi trgovci bi se pač moralno brezobzirno obračunati, ker so v sramoto vsemu trgovskemu stanju! Vse takšne škodljive je treba neusmiljeno pognati iz trgovskih vrst. Naloga naših združenj je, da napravijo v tem pogledu red!

A tudi nekateri veletrgovci in tovarnarji, ki bi na eni strani hotele legalnega trgovca kar na debelo obložiti s svojim blagom, se na drugi strani ne obotavljo zlagati krošnjarje in šušmarje s svojim blagom. Ti grosisti, ki so danes prodali svoje blago trgovcu, mu jutri s krošnjarji odvzemajo odjemalce. Ali res ne sprevidi, da je zanje mnogo bolje, če ostane njih odjemalec še nadalje sloboden trgovec, kakor pa, da ga nadomesti nelojalen krošnjar?

Noben zaveden trgovec ne bi smel pri tako nelojalnih grosistih kupovati svojega blaga, kajti s tem podpira krošnjarstvo. Zavednost trgovcev mora postaviti takšne grosiste — na čast drugim budi rečeno, da so takšni grosisti v manjšini — pred izbiro, da se odločijo

ali za solidne trgovce in legalno trgovino ali pa za krošnjarje in nelojalno konkurenco!

Se na eno stvar bi pri tej priliki opozoril. Socialno zavarovanje za trgovce je nujno potrebno. Če kljub temu še ni prišlo do tega zavarovanja, potem menda tudi iz razloga, ker nekateri bogatejši trgovci misijo, da jim tako zavarovanje sploh ni potrebno. Na drugi strani pa ovirajo uvedbo socialnega zavarovanja za trgovcev čim prej izvede, sicer bo kmalu ravno iz trgovskih vrst največ beračev na cesti. Te sramote trgovci prav govorijo niso zaslužili, zato pa je treba

z uvedbo socialnega zavarovanja trgovcev to sramoto preprečiti. Saj je navsezadnje že to sramota, da bodo kmalu imeli prav vsi stanovi svoje socialno zavarovanje, samo trgovci bodo v tem važnem vprašanju celo za hlapci in deklami.

V najboljšem namenu sem napisal te misli, ki naj bi jih naša zbornica, prav tako pa tudi naša zveza in vsa združenja upoštevala, da bi že enkrat prišli naprej in da bi se obvarovali zlasti mali podeželski trgovec pred katastrofo, ki mu zaradi krošnjarstva, šušmarstva in nelojalne konkurence vsak dan bolj grozi. Naj bi se z vsemi temi vprašanji bavil tudi ljubljanski vsedržavni trgovski kongres!

(To se bo tudi zgodilo in vsa vprašanja, ki jih navaja naš članek, so tudi na dnevnem redu ljubljanskega kongresa. Op. ured.)

Kako dolgo še?

Zopet polom dveh 'zadrug' v Mariboru

Iz dnevnega časopisa je že zastonstno znana aféra mariborske Privredne in zdravstvene združuge za vzajemno pomoč ter »Glavne privredne združuge«, ko je moral predsednik teh imenitnih združug kar z občnega zbora naravnost v arest.

Tako se je zopet enkrat potrdila naša trditev, da se danes zadružna oblika tako zlorablja, da se bolj že ne more in da pod plaščem zasluga nekdanjih kreditnih in produktivnih zadružug more vsak izkorisčati zadružnim podljene privilegije.

Ti naravnost kričeči primeri zlorabljanja zadružnega imena bi pač morali napotiti vsaj voditelje zadružništva, če že tega ne storita oblast, da bi temeljito in brezobzirno prečistili zadružne vrste in pognali iz zadružništva vse one nepravne zadružuge, ki samo izkorisčajo zadružno ime in zadružne privilegije. In med temi zadružnimi nismo le razne pomočne registrirane blagajne, temveč tudi vse one 'zadruge', ki niso dejansko niti drugega kot običajne trgovine, katerim pa daje registracija v zadružnem namesto v trgovinskem registru davčno prostost ter še celo vrsto drugih nezasluženih privilegijev.

Mi smo že ponovno opozarjali zadružne voditelje, da bo vsa zadružna misel trpela, če bodo dopuščali, da se vsako podjetje more odeti v zadružno obliko. Naši opomini pa so bili ne le zmanj, temveč so nam zanje celo očitali, da smo proti zadružništvu, pa čeprav smo nastopili le proti njegovim izrodkom. Voditelji zadružništva seveda pravijo, da se njih ti izrodki niso ne tičejo. Slab izgovor in slabopravje. Kajti vsi ti izrodki so javno nosili ime zadružuge in javno so agitirali za pristop k tej zadruži. Uživali pa so tudi vse bonite pravih zadružug. Ali res ne čutijo voditelji zadružništva, da ni nekaj v redu, kadar so tako nezaslužane zlorabe mogoče? Kdaj pa sploh misijo nastopiti v zaščito čiste zadružne ideje, če se jih niti takšne zlorabe ne tičejo?

Zato znova kličemo: Kako dolgo se bo še trpeло to nedopustno zlorabljanje zadružništva? Kako dolgo se bo mogla taka trgovina izogniti davčni dolžnosti, samo da se odene v zadružno obliko? Kdaj se bo že enkrat napravil v zadružnih vrstah red in izločile iz njih vse nepravne zadružuge? Če ne znajo tega reda napraviti zadružni voditelji, naj ga napravi oblast! Dovolj nesreč je že bilo, ker so se tolerirale takšne tudi — zadružuge!

Zelezniške prometne zveze z Dolenjsko

Dolenjska ima razmeroma malo železniških prog, preredko je prepletena z železniškim omrežjem. Od leta 1914 se ni zgradila nobena nova proga niti se podaljšala obstoječa. Ze več let se gradi podaljšek proge Trebnje-St. Jan

† Franc Ojstriš

V petek zjutraj je podlegel kapi bivši faktor tiskarne »Merkur« Franc Ojstriš.

Pokojnik je bil znan grafični strokovnjak, ki je zlasti slovel kot eden najboljših strokovnjakov za stavne stroje. Bil je eden tistih vestnih delavcev, ki ne dajejo iz rok nobenega dela, če ni v vsakem oziru tehnično dovršeno.

Posebno velike zasluge si je pridobil pokojnik pri ustanovitvi in organizaciji tiskarne »Merkur« ter bil dolgo vrsto let duša tiskarne. Bil je eden tistih mož, ki store vedno več karor pa je njih dolžnost, ki pa pri tem ne iščejo ne priznana in ne zaslug.

Ceprav natančen kot faktor, je vendar zaradi svoje objektivnosti in zaradi svoje vzgledne delavnosti užival splošno spoštovanje grafičnega delavstva.

Vestnemu in požrtvovalnemu delavcu bodi ohranjen hvaležen spomin.

Zalubočim pa naše iskreno sožalje!

Stanje naših kliringov

Izkaz Narodne banke z dne 22. aprila navaja naslednje spremembe (vse številke v milijonih dotične valute):

Pasivni kliringi:	več ali manj ko
Švica Šfr.	22. IV. 15. IV.
Češkoslovaška Kč	2,94 +0,36
Belgijska belga	142,77 +3,55
Bolgarska (redni) din	3,31 +0,01
Romunija din	0,17 +0,17
Madžarska din	9,52 -2,10
Nemčija RM	39,05 +0,28
Aktivni kliringi:	
Italija (star) lir	22,18 -0,53
Italija (novi) lir	5,27 -2,83
Italija (novi) din	122,04 +5,96
Poljska din	13,44 +0,17
Bolgarija (tur.) din	0,41 nespr.
Turčija din	12,52 +0,23
Španija pezet	2,81 nespr.
Nemčija RM	11,68 -0,86

Narodna banka je izplačala dne 27. aprila po novem kliringu italijanske nakaznice do št. 12.862 z dne 28. januarja. Na plačilo italijanskih novih terjatev se mora čakati skoraj natančno tri mesece.

Naš lesni izvoz v marcu

Po najnovejših podatkih smo izvozili v marec 79.701 tono lesa v vrednosti 69,8 milijona din (lani v marec 100.135 ton v vrednosti 91,69 milijona din). V januarju smo izvozili lesa za 58,5, v februarju pa za 66,9 milijona din.

Zunanja trgovina

Dohodki češkoslovaških železnic so znašali 1. 1937. 3643 milijonov Kč, to je za 600 milijonov več ko 1. 1936. in za 500 milijonov več ko 1. 1933.

Izvoz agrarnih proizvodov v Madžarski je v prvem letošnjem tromesečju proti lanskemu nazadoval od 96,8 na 82,7 milijona pengov.

Pristaniške tarife v Rotterdamu namerava občinski svet znižati za 28 odstotkov. Samo najemnine in zakupnine v pristanišču bi se znižale za 15%.

Baza rečnega vojnega brodovja na Donavi naj bo na izrecno željo Hitlerja Linz.

Nemška vlada se svetovne razstave v Newyorku ne bo udeležila, ker da nima toliko deviz, da bi mogla kriti stroške razstave.

Ameriška elektrotehnična proizvodnja je dosegla v 8 mesecih 1937. vrednost 2376 milijonov dollarjev in presegla leto 1935. za 22%. Tudi proizvodnja toka s 114 milijardami kW ur je presegla leto 1936. za 71%. Novih instalacij je bilo za nad 1 milijon kW in za leto 1938. se prizipravlja še dvakrat večje število novih napeljav.

Velika Britanija je sezidalna velika skladisca za živež in surovine, ki so potrebne v primeru vojne. Istočasno je nakupila vladu velike količine živil. Tako je kupila en milijon ton žitaric in 400.000 ton sladkorja.

Prvi oglasni poganjki o letošnji tujiskoprometni reklami

Na zasedanju našega banovinskega turističnega sveta v mesecu marec smo čuli mnogo pametnih predlogov, kako naj čim učinkoviteje vabimo tujce v naše kraje. Vsi zastopniki oblasti so zaporedoma izjavljali, da bodo podpirali stremljenja onih, ki imajo v rokah vodstvo tujskoprometnih ustanov. Predlog, naj se poučuje o tujskem prometu tudi na naših šolah, je bil z veseljem pozdravljen. Kdor je sej do konca prisostvoval, je prišel do prepričanja, da naši ljudje o načinu pospeševanja tujskog prometa veliko vedo. Veliko vedo, toda do udejstvitve tega, kar vedo, je velik korak. Naši ljudje veliko čitajo, veliko znajo, manjka pa zmožnosti, mestoma tudi prilike, da bi svoje znanje tudi praktično porabili. Z drugimi besedami povedano: preveč smo teoretični in premalo trgovci!

Ta hiba se vidi povsod. Ljubljana na primer nima nobenega dobrega prospektka, ki bi mogel na tujca vablivo vplivati. Kar sem videl, je preozkoren in se za zgodovino, ki sega v davno staro dobo, ne briga. Morda sedaj tudi druga mesta nimajo prospektov, ki bi posegali v življenje v pradavni dobi, toda čemu naj bi Ljubljana ne napravila nekej, kar druga mesta še nimajo? Jaz bi šel celo tako daleč, da bi postavil po slikah, ki obstoje, stavybe na koleh ob svojedobnem nabrežju na barju in bi jih vzel v prospekt in sev tudi tujcem razkazoval. Današnji človek je površen in plitek tako, da bi jih mnogini ne mislili na to, da so bile stavbe poznejše napravljene, zlasti v poznejši dobi, ko bi les razpokal in ko bi dobil izraz starosti. Čemu ne bi v Ljubljani na primer mogli kazati okna, s katerega je Napoleon gledal parado svojih čet? Nekaj posameznosti zgodovine je treba napraviti in ponatisi po zgledu drugih narodov, ki se na take stvari sijajno razumejo.

Pred seboj imam kolektivni oglas dveh slovenskih zdravilišč. Zgoraj pod vrhnjim robom oglasa je napis: »Slovenija Vas vabi! Temu sledi slika ženske v avbi, desno pa je nastikan kraj, ki ga ne najdem niti v prospektu enega drugega v oglasu navedenega zdravilišča. Pod sliko je besedilo za dve zdravilišči. Stisnjeno je in ima silno male črke. Ali je ta oglas zadovoljiv? Ne! Čemu vodilne besede niso namenjene obema zdraviliščem, temveč vsej Sloveniji? Ali obe zdravilišči res ne premora napisati za sebe vabljivega stavka? Ali imata toliko denarja, da vabita za vso Slovenijo? In slednjič, čemu naj Slovenem kličem: »Slovenija vas vabi!« Gotovo bi bilo zelo pametno, če bi Tujskoprometna zveza napravila tudi za Slovence posebno reklamo in jih vabila, naj ostanejo doma in naj ne izdajajo denarja na tujem, ko nit: domačih krajev ne poznajo, saj tako reklamo delajo tudi drugi narodi, toda če vabim za dvoje zdravilišč, ne bom posegal tako daleč, da bi zdravilišči zatajili in otvoritveno vrsto oglasa namenil Sloveniji. To gre predaleč, na škodo obeh zdravilišč. Prav tako naj bi bila slika v oglasu posneta iz prospektka, da na ta način omogočimo uspešno sodelovanje oglasa in prospektka. In slednjič male črke. V zdravilišču prihajajo bolniki. To so navadno starejši ljudje. Ti težko čitajo male črke. Ali je tak način oglaševanja postrežba bolnikom, ki jih vabimo k sebi? Ne glede na primernost uvodnih besed: »Slovenija Vas vabi«, mislim, da je ta stavki že tako obrabljen in brez moči, da bi ga v reklami ne kazalo več uporabljati.

Takih in podobnih člankov smo zadnja leta v slovenščini, zlasti pa v nemščini toliko čitali, da morejo imeti z bog svoje odvratnosti prav nasproten učinek kot pa ga z nimi namejavamo doseči. Za prihodnjeletno reklamo je treba pričeti skrbeti takoj, ko se sezona neha, ne pa šele takrat misliti nano, ko že teče voda v grlo. Ker se navadno dela vse zadnji hip, zato imamo tudi tako časopisno reklamo za naša zdravilišča, da bi bilo morda časih skoraj boljše, da bi je sploh ne bilo. Ali bi se za uvodne besede ne mogle vzeti n. pr. misli vsakega bolnika in podčrtati v sloganu: »Hrepnenje po spomladici« ali pa »Čuda spomladici« in nadaljevati oglas z željami bolnikov, ki hrepene po soncu in zdravju, kar oboje bodo našli v oglašujočem zdravilišču?

Mnogo izrazitejši je oglas zdravilišča Lipik. Ze v prejšnjih sezona je to zdravilišče hodilo svoja lastna pota in če ne več, je vsaj glede zunanje oblike oglasov skrbelo za to, da jih je vsak brez čitanja že po njihovi oblike spoznal. Sedaj je bil oglas v krogu, drugič v četverokotu, pa zopet v trikotu, šesterokotu itd. Tudi letos hoče obdržati to zdravilišče posebno zunanjega oblika, kar je vse hvalno vredno, gre pa še dalje, da objavlja za en oglas dvoje krogov, ki segata drug v drugega. V zgornjem krogu je narisani bolnik z zdravnikom, v spodnjem pa je nekaj besed, ki sliko pojasnjujejo: Proti okorelim udom, ohromlosti, posebno radi kapi edino jedno kopališče Lipik. Pri tem oglu se ni skoparilo, temveč v prvi vrsti gledal, da je zunanjega oblika efektna in da je besedilo lepo in dobro čitljivo. Ni še oglas na višku, zlasti kar se tiče slike, ki oglašuje spremembla, vidi pa se, da zdravilišče od leta do leta napreduje. Tak oglas ne zgreši svojega name-

na, pa naj naši gospodje, ki upravljajo naša kopališča, še toliko govorimo o tem, da se z oglaši ne pride daleč. Res je, da oglaši ne more delati čudežev, če ni prave organizacije oglašujočega zdravilišča.

Predvsem manjki pri nas »Public Relations«, kar bi se ponašalo z nego odnošajev proti občinstvu. Gost pride, gost gre, in tem je pri nas opravljeno. Tuja zdravilišča pa se gosta spomnijo o novem letu, na dan njegovega rojstnega dneva ali godu s kratko čestitko, ki je navezana s preimljivimi besedami na zdravilišče, kjer se je negoval. Kupec, ki je enkrat kupil v naši trgovini, lahko še pride in raje bo prišel, če se ga spomnimo tudi med letom. Danes ni več onih kratkih in jedrnatih trgovskih slogov v pismih, ker razumni trgovci vedo, da apeliranje na podzavestna čustva več izda kot pa razumski razlogi. Vse to, tako in podobno negovanje tujca v zvezi s pravilnim oglaševanjem mora napolniti vsako dobro upravljano zdravilišče.

Rogaška Slatina, naše največje zdravilišče, se še ni oglašilo, dasi je 1. maja pričetek sezone. Stiri dni predno naj nanovo zaživi življenje v njem, ni še glasu o kakem priporočilu pri javnosti, vsaj v Sloveniji ne. Zdi se mi, da se je to prvič zgodilo, odkar zasledujem prizadevanja naših zdravilišč in letovišč za poset tujcev. Taka brezbrinjnost v dobi reklame se more brisko maščevati. To je varčevanje na nepravem mestu. Če prične poset padati, se bo to težko popravilo. Tudi z dobro reklamo težko. Ali Rogaške Slatine ni prav nič naučila zamujena reklama za slatinu?

V naša zdravilišča in letovišča naj pride več naprednega trgovskega duha, in naj v zameno odpade nekaj reprezentance. Uspehi bodo kmalu očitni in otipljivi.

Nove takse Zbornice za TOI

Na podlagi uredbe o zbornicah je banska uprava v Ljubljani dovolila naslednje spremembe in dopolnitve pristojbenika Zbornice za TOI:

I. Za potrdila po § 95., odst. 5., obrtnega zakona se plačuje za trgovinske in industrijske obrate starata taksa, za rokodelske obrate zdraviliščem, temveč vsej Sloveniji?

a) v krajih z več ko 50.000 prebivalci din 480,- (prej 400,-),

b) v krajih z več ko 20.000 prebivalci din 350,- (prej 300,-),

c) v krajih z več ko 5000 prebivalci din 150,- (prej 150,-),

d) v ostalih krajih din 100,- (prej din 75,-).

Gradbeni obrti:

a) inženirski din 750,- (prej din 750,-),

b) graditeljski din 1500,- (prej din 500,-),

c) zidarski in tesarski dinarjev 800,- (prej din 300,-).

V istem oddelku se spremeni 7. odstavek in se odslej glasi:

»Pri otvoritvi podružnice podjetja (razen pri pogostinskem obrtu), ki ima sedež na zborničnem območju, se ob postavitvi poslovodje pobere polovična pristojbina, vendar tako, da znaša najmanj polovični znesek din 50,-.«

Zadnji odstavek v istem oddelku se glasi odslej: »Pristojbina za potrdilo pri preselitvi obrta v mesto znaša din 150,- (prej din 50,-) in na deželi din 75,- (prej din 25,-).«

Pred zadnjim odstavkom odred-

Nemški listi na Poljskem so začeli v zadnjem času ostro napadati poljsko vlado, ker da zatira nemške manjšine na Poljskem. Listi pozivajo vse Nemce na Poljskem, da se združijo v enotni organizaciji. Vse nemške organizacije so razvile v zadnjem času zelo živahno delovanje ter so priredile samo zadnjo nedeljo okoli 40 zborovanj. Nastop nemških organizacij je napravljen v poljski javnosti zelo močan vtiš in ni izključeno, da bo imel še politične posledice, ki morda Nemcem ne bodo prijetne.

O sporazumu z Italijo bo izdala angleška vlada belo knjigo, v kateri bodo vsi dokumenti o sporazumu ter njegovo besedilo.

Pogajanja med francoskimi in angleškimi državniki so začela v cetrtek in so potekala v popolnem soglasju, kar tudi komuniste posebej naglaša. Posebno velja to soglasje glede narodne obrambe ter se polagoma izvaja od Baldwina svoje dni proglašeno načelo, da se angleška meja začenja ob Reni oz. ob Maginotovi betonski obrambni črti. Vidi se vedno bolj jasno, da sta Anglia in Francija dejansko ena vojna skupina.

Na londonski seji se je najprej razpravljalo o čsl. vprašanju. Francoski državniki so izčakali v cetrtek in so potekala v popolnem soglasju, kar tudi komuniste posebej naglaša. Posebno velja to soglasje glede narodne obrambe ter se polagoma izvaja od Baldwina svoje dni proglašeno načelo, da se angleška meja začenja ob Reni oz. ob Maginotovi betonski obrambni črti. Vidi se vedno bolj jasno, da sta Anglia in Francija dejansko ena vojna skupina.

Najznačilnejše pa je, da se je v Londonu razpravljalo tudi o gospodarski pomoči, ki jo je treba izčakati državam Male antante, zlasti Jugoslaviji in Romuniji. Nemško gospodarsko prodiranje na Balkan se pač le z besedami ne more ustaviti, temveč le z dejani.

Finančni minister John Simon je predložil angleškemu parlamentu novi proračun, ki je zvišan na 991 milijonov funtov, predvsem zaradi povečanih izdatkov za narodno obrambo, ki bo zahtevala okoli 340 milijonov funtov (okoli 90 milijonov din). Zaradi velikega zvišanja proračuna je moral finančni minister predložiti tudi zvišanje nekaterih davkov. Tako bo zvišana dohodnina ter carine in trošarine na čaj, bencin in strojna olja. Finančni minister je na koncu svojega ekspozeja izrazil svoje pričenje, da bo parlament novi proračun odobril, ker mora biti Anglia vojaško pripravljena, da more ohraniti Evropi mir.

Pred madžarskim parlamentom se je obravnaval novi protizidovski zakonski načrt. Načrt je branil sam ministrski predsednik Darányi, ki je

Tržna poročila

Zavoda za pospeševanje zun. trgovine

z dne 28. aprila.

Žitni trg.

Tisti, ki so trdili, da bo ves naš izvozni višek kvalitati izčrpani in da pri nas v državi tudi niso zadostne zaloge pšenice, so imeli prav, ker kaže razvoj cen na trgu. Kljub precej ugodnemu stanju posevkov rastejo cene pšenici še vedno, pa čeprav so cene že mnogo nad srednjim paritetom, da milini komaj krijejo svojo potrebo. (Uradne cene žitve so se torej izkazale zopet enkrat kot napačne. Op. ured.) Na pančevaškem trgu je notirala pšenica že 192 do 195, na novosadskem pa potiška celo že 200 din. (Posebno za Slovenijo, ki mora uvoziti okoli 10.000 vagonov pšenice, je ta dvig cene hud udarec. Do tega udarca pa ne bi prišlo, če bi Prizad bolj pravilno vodil svojo politiko. Če Prizad na eni strani ščiti procenta, da cena pšenice preveč ne pada, bi moral na drugi strani ščiti konsumente, da cena preveč ne naraste. Kajti previseke cene ustvarjajo draginjo. Vedno bolj se kaže potreba, da se Prizad odpravi.) — Op. ured.)

Iz Italije poročajo, da vlada v Italiji že več ko mesec dni silna suša. Če bi ta trajala še nekaj časa, potem je vsa žetev pšenice ogrožena.

Na našem domačem koruznem trgu je tendenca stalna. Prizad kujuje koruzo za izvoz v Nemčijo in Češkoslovaško. Tudi izvozniki se zanimajo za koruzo, ker kontinent še vedno zahteva našo koruzo. Ponudba koruze pa je precej omejena. Ni izključeno, da je ponudba padla, ker misljijo procenta, da bo, kakor pšenica, narasla v ceni tudi koruzi. Šlepoško blago se

plačuje po 106, vagonsko pa po 104/50 din.

Na tujih trgih je cena koruze nekoliko popustila.

Sadni trg.

Na češkoslovaške trge so se že začela uvažati ameriška jabolka, ker je že stopila v veljavno nova češkoslovaško-ameriška trgovinska pogodba. Nekateri so mislili, da bo zaradi ameriških jabolk cena domačih padla. To se pa ni zgodilo, ker je zaradi mraza upanje na dobro letino jabolka padlo. Zato so se domača jabolka podražila za 1 Kč.

Živinski trg.

Na dunajskem svinjskem trgu so bile dne 26. aprila naslednje cene: Mangalica I. vrste po 1'55, kmetiske svinje po 1'55 do 1'58, stare po 1'42 do 1'45, banatske po 1'55 do 1'64, angleške križane po 1'50 do 1'54, srbske po 1'45 do 1'50, mesnate avstrijske po 1'40 do 1'65

in mesnate poljske po 1'40 do 1'65 šilinga. Povprečno so cene nekoliko padle. Boljše vrste so v ceni narasle za 5 grošev. Trg je bil slab.

Na dunajskem govejem trgu pa so bile naslednje cene: voli po 0'85 do 1'48, krave po 0'81 do 1'04, mršava živila po 0'50 do 0'80 šilinga za kg žive teže. Biki so se posenili za 5, krave 2 do 3 in mršava živila za 2 do 3 groše. Trg je bil precej slab.

Trg z jaje.

Dovoz jaje na dunajski trgu je bil slab, vendar pa cene niso narasle. Jaje kategorije »C« so bila po 9'50 do 9'75, kategorije »B« pa po 10'50 do 11 šilingov za 100 jaje.

Na italijanskem trgu je bila tendenca čvrsta, deloma zaradi povečanega konsuma za praznike, deloma pa zaradi zadnjih mrazov v sever. Italiji. Vse to je vplivalo, da so cene za jaje narasle, da se je cena prvovrstnega blaga v Milanu dvignila na 3'95 do 4 (prejšnji teden po 3'90 do 3'95 lire).

V Anglijo se je začel izvoz jaje zopet v večjem obsegu.

grajskem velesejmu poseben carinski oddelok kot del beograjske glavne carinarnice.

Ljubljanski šahovski turnir se je končal z naslednjim rezultatom: 1. Kostič, 2. Szabo, 3. in 4. Steiner in Tartakower, 5. do 7. dr. Astaloš, dr. Vidmar in dr. Trifunović, 8. Vasja Pirc, nenagrjeni pa so ostali: 9. in 10. Bröder in Vidmar ml., 11. Foltys, 12. Nedeljković, 13. in 14. Furlani in Tot, 15. Preinfalk in 16. Šorli, ki pa je kot edini dosegel zmago nad zmagovalcem Kostičem in zato prejel posebno nagrado.

Založba »Binoza« v Zagrebu namrava prirediti v Zagrebu razstavo srbske, v Beogradu pa razstavo hrvatske knjige.

Trgovinsko ministrstvo je izdalо razpis, da se mora uporabljati za obrtni zakon (zakon o radnjama) krajšava »Zr« in ne »Z. o.«

Stavka krojaških pomočnikov v Zagrebu se je nehala, ker je prišlo do sporazuma med mojstri in pomočniki.

Delegacija Jugorasa je sprejel v avdienci knez namestnik Pavle.

V nekaterih hercegovskih vaseh je začela crkvati živila zaradi pomanjkanja krme in paše.

V donavski banovini je bilo lani 738 požarov, ki so napravili za 16,2 milijona din škode.

V 14 avtomobilih je prišlo v Maribor 29 Norvežanov, ki odpotujejo iz Maribora v Beograd, Sarajevo in Dalmacijo. To je prva večja skupina Norvežanov, ki je prišla do slej v Jugoslavijo.

Temeljni kamen Doma gospodarske slike bo v Zagrebu slovesno položen dne 8. maja.

V sredo je bila svečana poroka albanskega kralja Zoga z madžarsko grifico Appony. Ker sta kralj in nevesta različne vere, se je izvršila poroka civilno. Poročil ju je predsednik albanskega parlamenta. Priča sta bila kraljev svak in italijanski zunanji minister grof Ciano. Takoj po poroki je bil slavnostni banket, po banketu pa sta se novoporočenca odpeljala v Drač, kjer bosta prezivela medene tedne v novo zgrajenem dvoru. Poleti bo odpotovala kraljica Geraldina v Ameriko, ker je njena mati rojena Američanka.

Grof Ciano je v Tirani otvoril slavnost ob pricetku zidave asfaltne ceste iz Tirane v Drač. Pa ne da nas bo z asfaltnimi cestami prehitela celo Albanija.

Smrt ministrskega predsednika

Udržala je tako pretresa njegovega brata Vaclava, da ga je zadeva kap, kateri je tudi podlegel.

O delovanju Codreanove »Zelezne garde« objavljajo listi vedno nova odkritja, ki dokazujojo, da Zelezna garda ni samo smatrala politične uboje kot najbolj učinkovito sredstvo politične borbe, temveč da je naravnost gojila kult političnih umorov. Tako so bili vsi morilci ministra Duče imenovani za povelnike borbenih legij Zelezne garde.

Na pirenejski fronti so ustavili Katalonci ofenzivo Francovih čet ter sami presli v ofenzivo. Vzdol sredozemske obale pri Aliagu pa se ofenziva Francovih čet še nadaljuje.

Francoski notranji minister prisravlja zakon o nadzorstvu nad tujiči. Stevilo tujev v Parizu se je v zadnjih letih silno pomnožilo ter bi bil tudi že zato potreben nov zakon.

Madžarski poslanik v Pragi se je pravilčno zaradi zadnjih budimpeščanskih demonstracij proti Češkoslovaški.

Italija ima danes že nad 100 podmornic, a še stalno povečuje njih število.

Italijansko-angleški sporazum je bil sprejet z največjim zadovoljstvom v Egiptu, kateremu garantiira mir in neodvisnost. Novo vlado sestavlja Mahmud paša.

Rooseveltovi disidenti ustanavljajo tretjo stranko, pod vodstvom progresističnega senatorja Roberta LaFoleta in njegovega brata.

V knjigarni učiteljske tiskarne v Ljubljani in v njeni podružnici v Mariboru dobe trgoje po ugodnih cenah kuverte, pisemski papiri, šolske zvezke, peresa, držala, svinčnike, papirnate servijete, splošne vse, kar rabijo v šolah in doma. Oglejte si našo bogato zalogu!

Prodaja nemškega Salversana se je v zadnjih letih zelo dvignila in to zlasti zato, ker daje Nemčija v promet samo one preparate Salversana, ki so bili prej preizkuseni in ki so popolnoma enakovredni standardnemu preparatu tako glede strupnosti, zdravstvene stope in vpliva na človeški organizem. Zaleta vodi frankfurtski zavod, ki dela te preizkusne, v Petrogradu rojeni dr. Max Rothermundt, ki ga je sedaj Hitler v priznanje njegovih zaslug imenoval za profesorja, kar pomeni v Nemčiji zelo visoko odlikovanje. — Zopet majhen primer, s kakšno temeljito delajo Nemci, da si kljub vsej svoji agresivni politiki ohranijo tuge.

Dobave - licitacije

Komanda pomorskega arsenala v Tivtu sprejema do 3. maja ponudbe za dobavo drva.

LICITACIJE:

Dne 30. aprila bo v pisarni referenta inženirije štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za napravo leseni prenosnih barak.

Dne 2. maja bo pri Vojno-sanitetskem zavodu v Žemunu licitacija za dobavo razne sanitetske opreme in dne 16. maja za dobavo 1.000 nosil za ranjence.

Dne 2. maja bo pri Generalni direkciji drž. železnic v Beogradu licitacija za dobavo barv v prahu; dne 3. maja: bakrenih delov lokomotivskih peči s predelavo starega

bakra, dne 4. maja: gorilnih mrežic za plinsko razsvetljavo; dne 5. maja: raznih lakov, profilnega plošnatega in okroglega železa; dne 7. maja: stekla barvanega in ornamenta; dne 9. maja: masilnega materiala ter špecialnega maziva za vozove; dne 13. maja: brusnih plošč, pil in kamnov; dne 14. maja: mrežic za naslove, motovoza, trnih vrvic in sušanca; dne 16. maja: krovne platne; dne 17. maja: sivega in beleža železa; dne 18. maja: brotan-cevi; dne 19. maja: koksa in premoga; dne 20. maja: tapet, linoleja in linkrusta, železne pločevine ter samotnega materiala; dne 21. maja: eterita in dne 23. maja: martonovega jekla, jeklene pločevine in žice.

Stev. 5182/38.

Nabava.

Državni rudnik Velenje razpisuje za Prometno upravo Zubukova na dan 18. maja 1938. neposredno pismeno pogodbo za doba vo ca. 620 kg gole bakrene žice za proste vode po V. D. E. predpisih. Ostali pogoji pri rudniku.

Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 22. aprila 1938.

Radio Ljubljana

Sobota, dne 30. aprila, 12.00 Plošča — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošča — 14.00: Napovedi — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Pogovori s poslušalcem — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Vuk Karadžić in Vuk Vrčević — 19.50: Pregled sporeda — 20.00: O zunanjih politiki (dr Alojzij Kuhar) — 20.30: Za zadnji april — še nekaj laži. Pisan večer. Sodelujejo člani rad. ig. družine, Jožek in Ježek in drugi — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Nedelja dne 1. maja, 8.00: Plošča — 8.15: Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkev — 8.45: Verski govor (prior Učak) — 9.00: Napovedi, poročila — 9.15: Plošča — 9.30: Koncert radijskega orkestra — 11.00: Otroški nastop vodi gdč. Slavica Vencajzova — 11.30: Koncert godbe »Sloga« — 13.00: Napovedi, poročila — 13.20: Plošča — 17.00: Kmet. ura: O priznanju žitnih posevkov in krompirjevih nasadov (ing. Fr. Mikš) — 17.30: Akademski pevski kvintet — brata, Goloba (harmonika) — Kosi Ivan in Skok Vilko (duet citer) — in Magistrov trio — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Prenos šmarnic iz cerkve sv. Petra — 20.30: Pomlad v glasbi. Sodelujejo: radijski komorni zbor, prof. Rančigaj (klavir), radijski orkester — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Ponedeljek 2. maja, 12.00: Plošča — 12.45: Porocila — 13.00: Napovedi — 13.20: Fantazije (plošče) — 14.00: Napovedi — 18.00: Čemu zaščita proti napadom iz zraka — 18.20: Smetana: Valensteinov tabor (simf. pesnitev, plošče) — 18.40: Vseučiliška knjižnica v Ljubljani — zgodovina, pomen, naloge (dr. Glonar) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Prenos šmarnic iz cerkve sv. Petra — 20.30: Pomlad v glasbi. Sodelujejo: radijski komorni zbor, prof. Rančigaj (klavir), radijski orkester — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Ne pozabite na

poslovne knjige

kakršne nudijo

**KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE
TISKARNE**
V LJUBLJANI, KOPITARJEVA 6/II

Obiščite

poletni beografski sejem

od 30. aprila do 9. maja 1938

Največja jugoslovanska revija domačih in inozemskih izdelkov * Najpopolnejša slika zadnjih tehničnih pridelkov v industriji * Največja izbira * Obvestila daje

Uprava Beografskega sejma, Beograd

Poštni predel 538 * Telefon 28-526, 28-8-2

50% popust na železnicah in parnikih

ANGLEŠKA ZAVAROVALNA DRUŽBA

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE

Ustanovljena 1720. leta

Glavni zastopnik za dravsko banovino:

Ing. Jožko Kobi, Ljubljana, Resljeva cesta 16-18

Telefon
št. 22-30

Družbeni imovina £ 29.290.966-03, t. j. preko 7 milijard dinarjev

Zavaruje: Požar, šomaž, vlomsko tativino, avtomobilske škode in nezgode, trajno in začasno nesposobnost, razbitje stekla, dolžnost jamstva in potres

TISKARNA MERKUR D. D. V LJUBLJANI sporoča,
da je njen dolgoletni sodelavec, gospod

FRANC OJSTRIŠ

tiskarski tehnični ravnatelj v p.

danes, v petek dne 29. aprila 1938., ob 3. uri zjutraj v 59. letu starosti v Gospodu zaspal